

• Életmentés, betegszállítás, gyors diagnózis

Mentőautóban - saját felelősségre

Bár azt senkinek sem kell bizonygatni, milyen nehéz anyagi helyzetben van az Országos Mentőszolgálat, mégis, nemcsak a honi, de a külföldi szakértők is elismerik, hogy a szervezet világszínvonalon végzi életmentő tevékenységét.

A szolgálat

Dr. Simon Marianna, a mentőszolgálat Csongrád megyei főorvosa meséli: egy egyesült államokbeli tanítványa édesapját is elhozta Szegedre, mert az nem hitt a fülének, amikor a SZOTE-n tanuló fia beszélt neki a magyar mentőszervezet fölépítéséről, munkája hatékonyságáról. Az úriember, aki az USA-ban egy városi mentőszolgálat vezetője, csak elismeréssel tudott szólni magyar kollégáinak tevékenységéről. Simon Mariann az amerikai szakember elkövetésének okát is elárulta. Az anyagiakról nem beszélve a honi mentőszolgálat fölépítése is különbözik a nemzetközi gyakorlatban megszokottól. Annak ellenére, hogy az oxológia, azaz a sürgősségi betegellátás diszciplináját magyar orvos vezette be az orvostudományba, nálunk még mindig nincs központi sürgősségi betegellátó osztály (SBO). Azaz: a mentőorvosnak vagy mentőtisztnek az életmentés mellett a helyszínen gyors diagnózist kell fölláttania, és ennek alapján dönteni, hogy hová szállítsák a beteget. Ráadásul az ügyeletek nemcsak szakterületek, de életkor és lakóhely szerint is specializálódnak. A felelősség is óriási, hiszen azokat a beavatkozásokat, melyeket máshol – például az USA-ban – a szakorvosok a kórházban, azokat a magyar mentőorvosok és mentőtisztek a helyszínen végzik el. Mindezek ellenére a magyar mentősök munkájának hatékonysága, sőt, az a tény, hogy itt az orvosok a rendkívül sokrétű szakmai felkészültséget igénylő sürgősségi ellátás gyors döntéseken alapuló föladatát magukra merik vállalni, elismerésre készíti a legfejlettebb országok szakembereit is.

Adatok

Simon Marianna szerint az Országos Mentőszolgálat szervezeti fölépítése is mintáértékű. A mentés és a betegszállítás mellett jelentős oktatási föladatokat is vállalnak, miközben a huszonegy megyei szervezethez tartozó állomásokat gyakorlatilag üres fölt nélkül fedik le az ország területét. A mentőautók nap nap a riasztás után egy, éjszaka két perccel mindenképpen elindulnak, és európai összehasonlításban is első vagyunk a helyszíntre érkezés gyorsaságát tekintve, amely Csongrád megyében átlagosan nem több 7,8 percnél. Ugyanez nem mondható el a betegszállításról, annak ellenére sem, hogy a közelmúltban a magán-betegszállítás is bekapcsolódott a föladat ellátásába.

A betegszállítás iránti igény azonban így is 15 százalékkal emelkedett, s mivel az OMSZ egyetlen fölkérést sem utasíthat el – a privát betegszállításokkal ellentétben – a túlerheltség szinte elviselhetetlen. A szakemberek szerint ebben nem is várható válto-

Döntések sora másodpercek alatt. A tét: egy emberi élet. (Fotó: Schmidt Andrea)

zás egészen addig, míg a beteg egészségügyi kultúrája gyökeresen meg nem változik. Sokan például az egyébként valóban kellemetlen sorban állás elkerülése végett igénylik a betegszállítást, s így a valóban rászorultaknak nem jut kocsi. Ugyancsak a mentőszolgálat látja el immáron két esztendeje az orvosi ügyeletet is. A riasztásokhoz éjszakánként két orvos vonul.

Szegeden 19 mentőautó áll csatasorban. A rohamkocsi mellett – amelyen egy orvos, vagy mentőtiszt egy szakápoló és egy sofőr teljesít szolgálatot – egy mentőtiszt, ápolóval és sofőrrel működő esetkocsi, egy ONE, azaz szakápolóval és sofőrrel vonuló orvos nélküli esetkocsi és tizenöt betegszállító áll csatasorban. Az orvosi teendők összesen heten látják el. (A mentőknél egyébként az orvosok és mentőtisztek egyenrangúak. Egy mentőtiszt képzési ideje az érettségi után hét esztendő, mely idő alatt folyamatosan kell vonulnia is.) Éjszaka 4 autó áll szolgálatban. Egy esetleges tömegbaleset esetén a megyében összesen 15 kocsi, és négy orvost tudnak azonnal mozgósítani, ez 45 betegszállítását teszi lehetővé. A mentősök életmentő fölszerelési világszínvonalúak. A rohamkocsit minden olyan műszerrel ellátták, amely a modern oxológiában használatosak. Az EKG-val egybeépített defibrillátor, a vákuumos rögzítőgáz, a lélegeztetőgép, a fájdalomcsillapító gáz mellett minden egyszerű használatos eszköz és gyógyszer megtalálható a kocsi különféle zugaiba rejtve. Az esetkocsik fölszereltsége sem sokkal szegényebb, ám a mentősök különösen az újszülöttszállító PIC autóra büszkéek, amelyben egy inkubátor kapott helyet. Az emberi – és főként a gyermeki – életnek igen nagy a becsülete itt.

Elismerés

Szakmai körökben egyre inkább növekszik az oxológia elismertsége, és természetesen azok a betegek is tudják, milyen fontos munkát végeznek a mentősök,

Szirénaláz

„Semmiel össze nem hasonlítható az az érzés, amikor tudom, a betegem csak én segíthetek, vagy legföljebb még a Jóisten. Beülök az autóba, és menten elfog a szirénaláz” – adott emígyen magyarázatot arra a kérdésre Nagy Z. Zsolt, hogy vajon mi motiválja tizenharmadik esztendeje mentőtiszt munkáját.

akiknek esetleg az életét mentették meg. Az anyagi elismertségre azonban – úgy tűnik – egy jó darabig várnunk kell. A túlfeszített iramú, felelősségteljes munkát tovább nehezíti, hogy a létszámból tizenegy ápoló hiányzik. Ám ha teljes lenne a névsor, a túlórák akkor is megszokottak lennének, hiszen egyetlen helyettesítő státusz sincs szervezve, így egy egyszerű betegség, vagy szabadságolás esetén is a csatasorban állóknak kell elvégezniük a hiányzó munkáját. Így – a sofőrök kivételével – nem ritkák a 12, vagy 24 órás szolgálatok sem. A mentősök a veszélyességi pótléknak is csak a felét kapják meg a kórházi dolgozókkal ellentétben, ami nem több havi 6750 (!) forintnál. Mindezek mellett a szolgálat tagjainak átlagfizetése éppen csak meghaladja a harmincezer (!) forintot...

Száguldás

Fotóriporter kollégámmal egy hétköznap éjszakára költöztünk a mentők Szilágyi utcai központjába. Az est csendes volt, csak az orvosi ügyelet kapott néhány riasztást, rohamkocsira nem volt szükség. Az idő persze nem telt hiába, megismerkedtünk a rendszer működésével, a szolgálatvezető föladatával, aki nemcsak fölveszi a telefonkagylót, de az éles helyzetekben szerzett jártasságára révén eldönti, hogy milyen kocsit indíttson útnak, vagy éppen keresztkérdéseivel szűri ki az áliriasztásokat.

A közel másfél évtized alatt számtalan ember életét mentette meg, gondolatai között azonban nem kell sokáig kutatnia, hogy a legemlékezetesebb esetet maga elé idézze.

„Kétéves gyermekét szinte a karjaink közé dobta a kétségbeesett apa. Kezrengése, légzése nem volt a kicsinek, gyakorlatilag meghalt. Sikerült vissza-

hozni az életbe. Egy hónap múlva a kisfiú édesapjával együtt meglátogatt bennünket a mentőállomáson, s kollégáimmal együtt egy-egy könyvet kaptunk tőle ajándékba. Mi, a sok szörnyűségtől megkeményedett mentősök nem is próbáltuk leplezni meghatódottságunkat. Az ilyen esetek miatt mentőünk évtizedek óta.”

Másodjára egy reggeli órán csatlakoztunk a mentősökhöz, és néhány perccel azután, hogy a kapun belépünk, már indultunk is egy segítséget váró beteghez.

Balogh László szolgálatvezető három csöngetéssel jelezte, a rohamkocsinak kell vonulnia. Kezemből éppen egy frásztal fölött görnyedtem, hogy alánkanyarintsam a nevem a nyilatkozatra: saját felelősségemre ülök mentőautóba. Nagy Zsolt, megyei vezető mentőtiszt, aki Simon Marianna mellett kalauzolt az állomáson, csak a szemével intett, hogy siessek, s néhány másodperccel később már a Mercedes hordágya melletti orvosi széken ültem, ölemben az összehajtogatott fehér köpenyvel, amit fölvenni természetesen nem maradt időm. Maróthi Róbert kifordult a kapun, és megszólalt a sziréna, a következő percekben pedig rájöttem: nem fölösleges adminisztráció miatt kellett saját felelősségemről nyilatkoznom. Bár tudtam, nem lehetek tevékeny részese az életmentésnek, valahogy engem is elöntött a „szirénaláz”. A Kossuth Lajos sugárút villamosján poroltunk a belváros felé, az úti cél Szőreg. A mentő döbbenetes sebességgel száguldott, kézzel-lábbal kapaszkodtam, miközben a kocsi parancsnok, azaz Nagy Zsolt Sándor Endre szakápolóval egyezett az adatokat. Az autóban mindent gondosan rögzítették, kivéve az orvosi táskát, meg néhány fiókot,

ezek szabadon garázdálkodtak, miközben Maróthi Róbert a szirénát kísérvé a dudát is nyomta. Az autók között ugyanis – ahogyan az már megszokott – nem mindenki húzódtott le, utat nyitva a rohamkocsinak. A fölzaggatott hátú Temesvári körút sarkán egy lomha bulldózer iszkolt előtünk, keszrtbe az úton, csak azért, hogy elférjünk. A Szőregi úton a felezővonalon rohanunk, sofőrünknek legalább úgy kellett nyomnia a féket, mint a gáz: a megkülönböztető jelzés ellenére nem mindig nyílt meg a kocsi sorfala. Talán három perc sem telt el azóta, hogy elindultunk, a mentő egy családi ház előtt fékezett, az utcán már vártak ránk. Csak néhány lépéssel maradtam a három mentős mögött, mégis, a házba lépve Maróthi Róbert már mosolygva fogadott: nem is olyan nagy a baj. A bácsi, akire rokonai eszméletlenül találtak a fürdőszobában, már magához tért. Nehezen beszélt, így Nagy Zsolt a hozzátartozóihoz fordult, és gyakorlott kérdéseivel rövid időn belül megtudta: az idős férfi több agyműtéten is átesett már. Csak ekkor fedeztem föl, hogy az ágy mellett ott az életmentő defibrillátor és az EKG készülék. Kérés, és a „vészhelyzetes” kiabálás pánik nélkül, észrevétlenül kerültek a beteg közelébe, bár most nem volt rájuk szükség. Nagy Zsolt szerint nagy valószínűséggel egy agyi ér görcse okozta a riadalmat,

erre mutat, hogy a bácsi jobb oldala erőtlen, szája ferdén áll, nehezen formálja a szavakat. A mentőautó hordágyán indulás előtt egy vénát biztosítottak az idős ember karján, ha esetleg sürgősen életmentő beavatkozásra lenne szükség. Szirénázva indultunk az I. belklinikai ambulanciájára, miközben a gyakorlott mentőtiszt folyamatosan beszélgetett a báccsival, részint, hogy többet tudjon meg betegségeiről, részint, hogy szondázza állapotát. Bár a beteg élete nem volt közvetlenül veszélyben, fontos, hogy az egyetlen rohamkocsi minél hamarabb szabadon váljon, ezért a sietség – tudtam meg a fiatal mentőtisztól, miközben az Oskola utcai kerékpárszávbán hadludunk a Dóm tér felé az egyirányú utca forgalmával szemben. Percekben belül a klinikára értünk, ahol kocsi-parancsnokunk az ügyeletes orvossal tartott egy „röphöz” a felezővonalon rohanunk, sofőrünknek legalább úgy kellett nyomnia a féket, mint a gáz: a megkülönböztető jelzés ellenére nem mindig nyílt meg a kocsi sorfala. Talán három perc sem telt el azóta, hogy elindultunk, a mentő egy családi ház előtt fékezett, az utcán már vártak ránk. Csak néhány lépéssel maradtam a három mentős mögött, mégis, a házba lépve Maróthi Róbert már mosolygva fogadott: nem is olyan nagy a baj. A bácsi, akire rokonai eszméletlenül találtak a fürdőszobában, már magához tért. Nehezen beszélt, így Nagy Zsolt a hozzátartozóihoz fordult, és gyakorlott kérdéseivel rövid időn belül megtudta: az idős férfi több agyműtéten is átesett már. Csak ekkor fedeztem föl, hogy az ágy mellett ott az életmentő defibrillátor és az EKG készülék. Kérés, és a „vészhelyzetes” kiabálás pánik nélkül, észrevétlenül kerültek a beteg közelébe, bár most nem volt rájuk szükség. Nagy Zsolt szerint nagy valószínűséggel egy agyi ér görcse okozta a riadalmat,

A csapat

Egy átlagos hétköznap reggelén vonultunk együtt az érezhetően összeszokott csapattal, akik közül Sándor Endre munkája mellett főiskolára is jár: mentőtiszt lesz belőle, egyszer majd ő vezeti a rohamkocsi legénységét. Most azonban az autó fertőtlenítése, az elhasznált eszközök pótlása következik, mígsem a huszonegy óras szolgálat végén jön a váltás. Addig talán – kollégáikkal egyetemben – több életet is megmentenek majd, köszönetképpen pedig néhányan hálával gondolnak rájuk. És ők – mit tehetnek mást – megelégszenek ezzel a fizetéssel is...

Kéri Barnabás

horoszkóp

KOS: Nem árt, ha odafigyel a nap eseményeire és próbál a jövőre következtetni belőlük. Valakinek szüksége lesz az ön támogatására.

BIKA: A legjobb amit tehet, hogy rendet rak maga körül, miután igen szétszórt természetű, lesz elég dolga. Ez nem időpocsékolás megtalál levelet.

IKREK: Fogadja a dicséreteket képzettség és nagyképszerűség nélkül, ahogy öntől már megszokták. Szerénytelensége hagyja, hogy élvezze a helyzetet.

RÁK: Nagyon örül, hogy ez a hét rövidebbnek tűnt az átlagosnál. Úgy érzi, a tavaszi fáradtság igen erősen kínozza, nem képes teljes erőbedobással lazítani.

OROSZLÁN: Valamit alaposan összekuszált az emlékezetében. Egyelőre nem tudja, hogy mi az, de percről percre idegesebb lesz, amíg ki nem deríti az igazságot.

SZŰZ: Habár azt tapasztalja, hogy időnként nehezen tud rendet rakni maga körül, ennek ellenére mindent megtalál, kisebb-nagyobb kutatással.

MÉRLEG: Ügyei a lehető legjobban állnak, úgyhogy ne nyugtalankodjék, semmi sem zavarja meg a munkája közben.

SKORPIÓ: Egy találkozás felkavartja, de mégsem találja hiábavalónak. Beleérezése és ösztönei célra vezetnek, bízzon bennük.

NYILAS: Könnyen és valószínűleg felelőtlenül osztogatja tanácsait, hangoztatja véleményét. Elvárja, hogy komolyan vegyék.

BAK: Ma érheti némi kellemetlenség, na de hát mikor nem? Napjai tele vannak kiszámíthatatlan, abszolút mások által meghatározott dolgokkal.

VÍZÖNTÖ: Szerelme ma próbára teszi türelmét, ne vegye komolyan hiszen csak ugratja. Nincs olyan hangulatban, hogy vevő legyen a humorára.

HALAK: Valami baj van az egészségével, csak az a baj, hogy nagyon nem szeret orvoshoz fordulni.

AKCIÓ

a Klíma Ipari Centrum Rt-nél!
Május 15–31. között minden GoldStar/LG klímaberendezés 10 %-os kedvezménnyel kapható.

KLÍMA
IPARI CENTRUM RT.

5400 Mezőtúr,
Szolnoki út 5.
Tel.: (56)-350-333
Fax: (56)-350-402
Keressen bennünket, érdemes!